

Bonne Blad

WALDOR

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 29.

21de juli 1895.

21de aarg.

Storvæs.

Børneblad.

udkommer hver sondag og kostet 50 cents for aaret, betalt i **forsend**. I pakker til en adresse paa over 5 tæspr. leveres det for 40 cents, og over 25 tæspr. for 35 cents. Til Norge kostet det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaaer expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. G. Wulffberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for sondagskolen.

Auden aargang.

Otteogtyvende lese.

Den anden part. Indledning.

II Guds egenskaber. A.

ABC-klassen: Salme 90, 2: „Fra evighed til evighed er du Gud.“

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor, Luk. 1, 37: „Hos Gud skal ingen ting være umuligt“, og 1 Joh. 3, 20: „Gud hjælper alle ting.“

Forklarings-klassen: Samme som ovenfor, Salme 139, 7: „Hvor skal jeg gaa hen fra din aand, og hvor skal jeg fly fra dit ansigt?“ og Ef. 28, 29: „Han er underfuld i raad, stor i visdom.“

Vink.

Gud er evig, almægtig, alvidende, allesteds nærværende, vis.

Ewig: Evigheden pleide de gamle Egyptere at fremstille under billedet af en slange, som bider sig selv i halsen. Evigheden kan vi tænke os som en ring med den indskrif. Hvor er begyndelsen, hvor enden?

Almægtig: Kong Knud den mægtige vandrede ved havets bred. Hans hoffolk smigrede ham, som de pleide, og sagde, at han var en gud paa jorden, at han var herre over landet og havet, og at intet var umuligt for ham. Mens nu stormen just slængede bølgerne mod kysten, besalede kongen, at man skulle bringe ham en stol, satte sig paa den og sagde: „Landet, som jeg sidder paa, er mit, og havet, som omgiver dette land, er ogsaa mit. Saa bryder jeg dig nu, hav, at du øieblitlig lægger dig og ikke hersrer din herres fødder.“ Men havets bølger brød ind over kysten og oversprægte kongen. Da stod han op, pegte paa sig selv og sagde: „Se, her er en konge!“ Derpaa pegte han paa det stumme hav og paa himmelen og sagde: „Se, der er Gud!“

Alvidende: Lillegut og Lillesøster var engang alene hjemme. Da sagde Lillegut:

„Mama er vorte; lad os se, om vi ikke kan finde noget godt at spise.“ „Belan“, sagde Lillesøster, „naar bare ingen ser os, saa er jeg med paa det.“ „Kom med ind i spiskammeret“, sagde Lillegut, „der staar melkesafet, og vi kan spise saa meget af floden, som vi vil.“ „Nei“, sagde Lillesøster, „der kan jo naboen se os, som erude og arbeider i haven sin.“ „Saa lad os gaa ud i højkenet“, sagde Lillegut, „der er honningen.“ „Nei“, sagde Lillesøster, „for der kan nabofonen se os; hun sidder jo ved vinduet og syr.“ „Ja, saa lad os gaa ned i kjælderen da“, sagde Lillegut, „der kan vi jo spise æbler, og der er det baegmøft.“ „Heller ikke detgaard an“, sagde Lillesøster, „for der ser Gud os; han sidder jo i himmelen og ser altting ogsaa i mørke.“ Da blev Lillegut bange og sagde: „Dersom det er saa, da er det bedst, at vi ikke tager nogenting, før mama kommer hjem og giver os lov.“

— Allestedsnærverende: Med vennen gaar han gjennem den dunkle dal, og fienden giber han med sin høire haand endog ved det yderste hav.

— Gud er overalt hos os om end usynlig, ligesom luften, som vi har om os overalt, sjønt vort øje ikke ser den. Saet, at en blind mand ved, at hans konge er tilstede; selv om han da ikke kan se kongen, vil han alligevel opøre sig med anstand og ørefrygt. „Jeg ser rigtignok ikke ham“, vil han tænke; „men han er tilstede og ser mig.“ Gør og tænker du ligesaa?

— En bymissionær i London forteller, at han højt oppe paa et elendigt, men rent tagkammer i denne verdensstad havde lært at kendte en meget fattig kone. I hendes vindu stod en omhyggelig pleiet blaabærbusk. Da missionæren spurgte, hvortor hun ofrede denne simple busk saa stor omhu, svarte hun: „Jeg har taget den med fra heden for at have et levende væsen hos mig. Paa denne plantes udbilning og vælt metter jeg uafsladelig, at den almægtige Gud er her i mit kammer; thi hvorledes kunde busken vokse uden Guds nærværelse? Jeg kan jo ikke give den væft. Men saaledes er det mig en stor trost: Han, som er hos planten, er ogsaa hos mig, stakkars kvinde.“

— Vis: Mennesket spaar, Gud raar.

— En matros stod og saa en gammel mand fælde i bandet. Den usydlige søgte at arbeide sig op paa land igjen, men forgyves. Han sank, kom igjen op paa overfladen og sank paan, indtil det saa ud til, at han ikke havde flere kræfter igjen. Imidlertid var en mængde mennesker komne til. Uden selv at gjøre forsøg paa redning knurrede de mod matrosen, hvis bryst prydedes med flere medaljer for at have reddet mennesker fra at drukne, fordi han ikke fastede sig ned og reddede manden. Matrosen var imidlertid ikke uwirkom. Han fulgte manden med

spændt opmerksomhed; men først da han saa, at han ikke havde flere krafter igjen, kastede han sig som et lyn ned i vandet, greb den afsmægtige med sin sterke arm og førte ham paa land, hvor han snart kom til krafter. „Havde jeg“, forklarte matrosen for de omkringstaende, „kastet mig ud efter den druknende straks, som I vilde, saa havde han grebet mig med sin fulde kraft og trukket mig ned med sig!“ Saaledes handler ogsaa Gud i sin visdom ofte mod os. Han tøver med hjælpen, til vi har opbrugt al vor egen kraft. Da kommer han og gjør en ende paa vor nød. Og da forstaaer vi bedst, at det var Herrens arm, der frelsede os.

Lessons for the Sunday School.

SECOND YEAR.

Twenty-eighth Lesson.

Part Second. Introduction.

II. The Attributes of God. A.

ABC Class: Ps. 90. 2: "From everlasting to everlasting thou art God."

Catechism Class: Same as above, Luke 1. 37: "With God nothing shall be impossible;" and 1 John 3. 20: "God knoweth all things."

Explanation Class: Same as above, Ps 139. 7: "Whither shall I go from thy spirit? Or whither shall I flee from thy presence?" and Is. 28. 29: "The Lord is wonderful in counsel, and excellent in working."

SUGGESTIONS.

God is eternal, almighty, all-knowing, omnipresent, wise.

Eternal: Blessed is he that has God for a friend; for God dies not, nor does he ever change. But woe unto him that makes God his enemy; for no one outlasts God, nor is anyone able to evade him.

Almighty: An old Persian fable reads thus: God created the earth a vast, level, barren plain, with not a green thing to be seen on it; not a flower, not a tree. He came forth to view his new creation, and to adorn it with beauty; and he sent his angels to sow broadcast over the world the choicest seeds of the most beautiful flowers and trees. Satan, on his black wing, followed, and saw the unburied seed lying all over the earth, and he said, "This is the work of the Almighty, and I will destroy it." So he went to work, and every seed that could be found he buried out of sight in the soil, and, as if to make his work complete, he summoned the

rains of heaven, and they fell upon the earth, and saturated it, that the seed might rot away. Then, with his arms folded and a malignant smile of satisfied pride, he looked to see the chagrin of the Almighty when he should behold his work destroyed. But, as he gazed, the seed germinated; it broke through the clod, shot through the ground, and came up in forms of beauty everywhere; and the apparent ruin had become an Eden of loveliness.

— **All-knowing:** He that counts the drops of water in the ocean, surely also counts the tear-drops shed by his children.

— **Omnipresent:** A clergyman once heard a man swear dreadfully in the presence of a number of his companions. He told him it was a cowardly thing to swear so in company, when he dared not do so by himself. The man answered that he was not afraid to swear at any time or place. "I'll give you ten dollars," said the clergyman, "if you will go into the church-yard at twelve o'clock to-night, and swear the same oaths, when you are alone with your God, which you uttered here." "Agreed," replied the man; "'tis an easy way of earning ten dollars." "Well, you come to me to-morrow, and say you have done it, and the money is yours." The time passed on; midnight came, and the man went to the graveyard. It was a night of thick darkness. As he entered the place, not a sound was heard; all was still as death. Then the gentleman's words, "alone with God," came to him with wonderful power. The thought of the wickedness he had committed, and had come there to repeat, darted through his mind like a flash of lightning. He trembled at his folly. Afraid to take another step he fell on his knees, and, instead of the dreadful oaths he came to utter, the earnest cry went up, "God, be merciful to me a sinner!" The next day he went to the gentleman, thanked him for what he had done, and said he had resolved never to swear again.

— **Wise:** There once lived a hermit, who in a remote cave passed day and night in God's service. But seeing a man put to death unjustly he lost faith in God, and went again into the world. An angel in the form of a man joined him, and they entered a city together. During the night the angel strangled the only child of their host as it lay asleep. The night following, in another city to which they traveled, and after being hospitably entertained, the angel robbed their host of a rich gold cup which he valued highly. Next day, as they crossed a bridge over a river, they met a pilgrim, of whom the angel inquired the way to the nearest town. As the pilgrim turned to point it out, the angel seized him and hurled him into the stream below. The hermit was horrified at the atrocities of his companion whom he now believed to be an agent of the devil; but he was afraid to speak. At the next city they entered they were refused hospitality, and were churlishly consigned to a

En morsf liden fyr.

Israels synder lægges af højepresten paa bulkens hoved,
og den føres ud i ørkenen. (3. Møj. 16, 21—22.)

pigsty for shelter. The next morning the angel presented their surly host with the gold cup which he had stolen. Then the hermit was sure his companion was the devil, and he refused to go farther with him. But the angel turned to him and said: "Dear friend, first hear me, and then go thy way. True it was, the man thou sawest put to death suffered innocently, but he was in a fit state to enter another world, and God permitted him to be slain, foreseeing that if he lived, he would commit a sin, and die before repentance followed. As for the child whom I strangled in the cradle, his father formerly performed numerous acts of charity and mercy, but afterwards grew covetous in order to enrich the child, of whom he was inordinately fond. This was the cause of its death, and the father has now again become a devout Christian. As for the cup which I took, know that its owner was formerly abstemious, but had, since he got it, become intemperate, and was intoxicated twice or thrice a day. He has now returned to his former sobriety. Again, I cast the pilgrim into the river, for had he proceeded much farther he would have fallen into a mortal sin. Now he is saved, and reigns in celestial glory. Then, that I bestowed the cup upon the inhospitable citizen,—know that nothing is done without reason. He suffered us to occupy the swinehouse, and I gave him a valuable consideration. But he will be punished hereafter. Put a guard, therefore, on thy lips, and detract not from the Almighty, for he knoweth all things."

Taterbarnet.

(Fortættelse.)

Beldigvis var der ikke andre reisende med postvognen, saa de to piger havde begge vognhjørner til sin raadighed og kunde ligge og sove. Det var næsten blevet mørkt, da de næede frem til Freital. Her var Mirjam hjemt og løb lige i armene paa gjestgiverens kone. Denne havde allerede faaet kundskab om de to hørns forsvinden fra hjemmet og udbrød højt overrasket.

"Er det taterpigen? Hvor er Fridoline? I uistifelige børn! Ved I ikke, at man har søgt paa alle kanter efter eder, at Fridolines far er næsten fra sig selv af sorg, og den gamle bedstemor gjør ikke andet end at græde? Men hvor kommer I fra?"

"Fridoline er syg. Hun sidder derborte i vognen", sparte Mirjam hurtig. "Aa, hjælp hende ud, før vognen hjører affed med hende. Vi har forvildet os i stoven."

I det samme traadte postvognens hjører hen til madamen: "Jeg medbringer to smaa piger til Dem. Her er brev om dem. De maa være saa venlig at — —."

"Godt! Godt! Jeg hjænder baade børnene og deres forældre. Løft blot den syge ud af vognen. O hvor brændende hed hun er! Idag er det for sent at bringe dem til Grünfeld; de faar blive hos mig inat. Men jeg maa straks faa sendt bud baade efter faderen og doctoren."

Da mor Lisbet og Johan Kapsel med glædestaarer i øjnene var næede frem til Freital, traf de doctoren udenfor døren.

"Hun ligger ovenpaa, har faaet god seng og god pleie", sagde han. "Gaa stille op, men tal ikke meget med hende. Hun trænger ro. Det er heller ikke sikkert, at hun hjænder eder."

Den sidste bemerkning bragte mor Lisbet til at komme med et forfærdelsesudbrud. "O", udbrød hun, "har vi da faaet hende igjen, forat hun efter skal tages fra os for altid?"

"Nei, nei, mor Lisbet. Tab ikke modet! Med Guds hjælp haaber jeg, at hun igjen vil blive frist. Her er plads nok i huset, saa I kan blive her inat alle sammen. Jeg skal hver dag se til den syge. Blot ro og forsigtighed!"

Med tungt hjerte steg Kapsels opad trappen. Konen i huset, hun hed madam Reinik, aabenede døren for dem, og de fulgte paa sit barn, som laa der i den store seng med feberagtig glødende øyne og med sine smaa brændende hænder fast klamrede om Mirjams ene hånd. Taterpigen sad ubevægelig ved siden af hendes hovedpude. Mor Lisbet hukkede højt, men Johan kunde ikke lade være i sine miner at give tilkjende den affly, som han følte mod taterpigen, saa dennes første indskydelse var at søge hjul for at unddragte sig hans vrede. Men neppe rørte hun paa sig, før Fridoline reiste sig i sengen og udbrød i en cængstelig tone: "Mirjam! Mirjam!" idet hun famlede efter hendes hånd.

Da traf doctoren Johan og hans mor tilsidste og sagde meget alvorlig:

"I mag ikke nu jage Mirjam bort eller modsigte den syge. Det gjælder liv eller død."

Og med brændende taarer greb bedstemoneren Mirjams hånd og lagde den uden et eneste bebrejdende ord sagte i den hjære Fridolines.

14de Kapitel.

Syg og etter frisk igjen. — En streng afgjørelse.

I begyndelsen faldt det meget vanskeligt for Johan og mor Lisbet at faale Mirjam i sin nærhed; hun havde jo forløftet deres elskede barn og bragt hendes liv i fare. Doktoren, som saa til den syge flere gange om dagen, satte altid op et saa alvorligt ansigt og kom med saa lidens trøst, at taterpigens brøde stadig syntes større og større. Og dog var det umuligt at jage hende bort; thi den syge kendte ingen anden end hende, og hendes stemme kunde midt under de heftigste febervildelser saa hende til at blive roligere. Ja, det hændte, at hun endog i spønne kendte efter, om Mirjam var hos hende, og naar denne en og anden gang forlod værelset, kunde hun fare op og stjælende af angst raabe: „Mirjam, gaa ikke fra mig, jeg er saa bange! Jeg fryxer, varm mig. O, det sorte uhøre! Tag det bort! De onde aarder vil røve mig, hold mig fast — hjælp mig, Mirjam!“

Efter saadanne udbrud pleiede hun ud-
mattet at synke ned i puderne og støde alle,
som nærmede sig, bort. Men naar Mirjam
traadte hen til hende, blev hun roligere,
vilde kyss hende og sovnede nogenlunde snart
med venindens hænd i sin.

Bed enden af den anden uge erklærte
doktor Helman, at faren for hendes liv var
over. „Der lille taterpige har bidraget lige-
saa meget til hendes bedring som jeg“, sagde
han, „en saa udmerket sygepleierst, har jeg
aldrig haft. I skylder hende stor tak derfor,
Kapfel.“

„Tak! Efterat hun ved sine gale indfald
næsten har myrdet vort barn!“ svarte Johan
cergerlig; „hun har anstrengt sig for at gjøre
sin synd god igjen saavidt muligt, og dette
kunde maaske gjøre, at vi vil tilgive hende
— men tak —, det vilde dog være formeget
forlangt.“

Lisbet dømte Mirjam lidt mere retfærdig;
hun følte virkelig taknemmelighed mod hende
for den trofaste maade, hvorpaa hun havde
pleiet Fridoline, og den taalmodighed, hvor-
med hun havde siddet i timevis ved hendes
seng, naar den syge forlangte at ligge i
hendes arme og lægge sit hoved op til sin
venindes bryst for at faa sove. Hun kunde
forstaa, hvad det vilde sige for en pige som
hende at holde ud fjorten dage i et syge-
værelse og næsten ikke sætte sin fod udenfor

døren. Men om saaledes mor Lisbet ogsaa
kunde indrømme saa meget overfor Mirjam,
saa nærede hun derfor slet ingen kjærlighed
til hende, men derimod foruden alt det andre
en føregen følelse, som hun ikke vilde tilstaa
for nogen: hun var misundelig paa hende.

Stakkars bedstemor! Hun havde stelt for
Fridoline fra hun var ganske lidens og næret
en rent afgudist kjærlighed til hende; hun
havde været i mors sted for hende og vilde
hver dag gjerne have ofret sit liv for hende,
om det havde været nødvendigt, — og nu
maatte hun opleve, at hendes lille tjæledægge
ikke vilde vide noget af hende, men stadig
raabte efter Mirjam. Denne maatte altid
række hende baade mad og medicin; til ingen
smilte hun saa venlig som til hende, ingen
hørte hun saa gjerne paa, — altid maatte
det være Mirjam, og alt, hvad hun gjorde,
var rigtigt.

Mor Lisbet kom dersor overens med sin
søn om, at man til Fridolines eget bedste
skulde sende taterpigen bort, da hun havde
bundet for stor indflydelse over hende, og hun
uden tvil ganske vilde komme til at fordærve
hende. Et passende taterfølge, som man
kunde sende hende afsted med, var ikke altid
let at finde, og de vilde dersor bringe hende
til et vaisenhús eller opdragelsesanstalt for
foreldreløse børn, som blev bestyret af nogle
barmhjertige østre og derfor ligetil kaldtes
„klostret“. Her vilde hun saa en kristelig
opdragelse istedenfor at reise omkring fra sted
til sted med sine landsmænd. De maatte
imidlertid vente dermed, indtil Fridoline var
bleven saa sterk, at man ikke behøvede at
frygte for, at affleden med Mirjam skulde
bringe et tilbagefald i hendes sygdom. Som
følge heraf blev Mirjam med til Kapfels
hjem i Grünfeld, da Fridoline kunde flyttes
dåd. Fridoline lod sig fra morgen til aften
betjene af hende og misbrugte hendes umaa-
delige kjærlighed og taalmodighed, ogsaa efterat
hun var bleven i stand til at hjælpe sig selv.
Mor Lisbet gjorde ingen indvendinger, og
forkjælte selv barnet i højeste grad og behan-
dede hende, som om hun skulde være en prin-
sesse. Men hverken den nye khole eller sul-
kertsi eller kjærtign i masjevis kunde hindre
Fridoline fra et udbrud af fortvilelse, da
Mirjam skulde reise. Hun vilde aldrig holde
op at græde og forlangte paa det bestemteste
iafald at ledsgage sin veninde til Freital.

(Fortættes.)

Fra det gamle testamente.

(Med billede).

Billedet fremstiller for os en af de guds-hjelpestelige handlinger, som i den gamle pagts tid fandt sted paa den store forsoningsdag om høsten. Vi læser derom i det 16. Kapitel af 3. Mosæbog følgende:

„Og af Israels børns menighed skal han (Aron) tage to gjedebulke til syndoffer og en vædder til brændooffer. — Og han skal tage de to gjedebulke og fremstille dem for Herrens ansigt ved indgangen til sammenkomstens paulun. Og Aron skal kaste lod om de to gjedebulke, én lod for Herren og én for Asafel. Og Aron skal føre den bul frem, paa hvilken loddet for Herren er falden, og offre den til syndoffer. Men den bul, paa hvilken lodden for Asafel er falden, skal stilles frem for Herrens ansigt, forat man skal gjøre forligelse ved den og saa sende den til Asafel hen i ørkenen.“

Og han skal slægte syndofferbulken, som er for folket, og bære dens blod indenfor forhængen; og han skal gjøre med dens blod,

ligesom han gjorde med oksens blod, og stænke det paa naadestolen og foran naadestolen. Og han skal gjøre forligelse for helligdommen og rense den for Israels børns besmittelser og fra deres overtrædelser i alle deres synder.

Og naar han er færdig med at gjøre forligelse for helligdommen og for sammenkomstens paulun og for alteret, da skal han føre den levende bul frem. Og Aron skal legge begge sine hænder paa den levende buls hoved og bækende over den alle Israels børns misgerninger og alle deres overtrædelser i alle deres synder, og han skal lægge dem paa bukkens hoved og sende den ved en mand, som staar færdig, ud i ørkenen. Og bukken skal bære alle deres misgerninger paa sig hen til et øde land, og han skal slippe bukken ud i ørkenen. — Og den, som slipper den bul, som er for Asafel, skal to sine klæder og bade sit legeme i vand, og derefter maa han gaa ind i leiren.“

Oplosning paa gaaden i nr. 27.

Tæselstab.

Billedegaaede.

de 123456

d d d d d
d d d d dN^h

E

i

F

